

Морозиво

Василь Горбатюк

Віталик іде з мамою, а сам очей від тротуару не підводить. Наче там, під ногами, не асфальт, а слизький-слизький лід, і він боїться гепнутись на ньому.

Ні, немає під ногами льоду, і де б йому взятися посеред літа, в таку спеку? То Віталик опустил очі, аби не бачити ларків, де продають морозиво! Не бачити вітрин магазинів, де виставлено тістечка різних форм і кольорів.

Але на кожному кроці шелестять обгортки з-під морозива і смачно-смачно пахтить з дверей кондитерських магазинів. Це ж, бувало, Віталик раз у раз маму за сумочку смикає:

— Хочу морозива, ма... Отого, на паличці...

Або:

— Мамо, купи мені тістечко. З кремом, кругленьке оте...

А тепер навіть не заїкається. Ех, і нащо йому ота колясочка здалася?

Це сталося якраз на початку літніх канікул, перших літніх канікул у Віталиковому житті!

У перші дні він ходив гордий, аж груди випинав. Еге ж, він уже не якийсь там першачок!..

— А я вже в другому класі, — не пропускав нагоди, щоб не похвалитися. Особливо у дворі, серед малюків, які возилися в піску, бавлячися з ляльками. При цьому йому страшенно кортіло взяти чий-небудь іграшковий автомобіль чи тракторець, повертити його в руках і недбало кинути в пісок. Мовляв, теж мені забавки...

Одного разу він отак узяв маленьку колясочку з лялькою. Котнув її по асфальту, аж тут озвалася Оксанка, маля із сусіднього будинку:

— Не чіпай: лялька спить...

— Спи-и-ть, — передражнив її Віталик. — Нехай уже прокидається.

І струснув коляску. А потім підкотив її до бордюру і щосили стукнув у нього коліщатками. Лялька кліпнула голубими оченятами, стріпнула білим бантиком, а Оксанка запхилькала.

Віталик, щоб показати свою зверхність над Оксанкою, ще раз, уже дужче, брязнув колясочкою.

Передні коліщата так і лишилися коло бордюру, а колясочка посунулася вперед, лялька вилетіла з неї і впала обличчям у траву.

— Полама-а-ав!.. — розревілася Оксанка. — Ма-а-амо!..

Віталик трохи здивовано повертів залишки коляски в руках, кинув їх на відламані коліщата і, не поспішаючи, подався геть...

А десь через годину у їхній квартирі пролунав дзвінок. Мама відчинила двері, і Віталик побачив на порозі молоду жінку. В руках вона тримала... поламану колясочку. Оксанчина мама!

— Та не міг він цього зробити! — не повірила мама. — Не такий він у мене!..

Але жінка стояла на своєму:

— Усі діти підтвердили, що це ваш Віталік. І ви, будь ласка, зверніть увагу на його поведінку.

— Цс не... це не... я...— промимрив Віталік, сам не впізнаючи свого голосу, таким писклявим, таким жалібним він став.

— Не ти? — перепитала Оксанчина мама.

Віталік промовчав, опустивши голову.

Мама стояла геть червона і бгала в руках край фартуха.

— Гаразд, — нарешті сказала вона. — Я відкуплю вам колясочку.

Але Оксанчина мама замахала руками:

— Та що ви... Я ж зовсім не за цим... Я просто, щоб ви знали... Щоб звернули увагу...

Вона повернулася й пішла.

Мама ще з хвилику стояла перед зачиненими дверима, потім повернулася до Віталіка:

— Як ти посмів?! Як ти міг образити дівчинку?! Та ще й меншу від себе! А ще другокласник!.. Рано, рано тебе перевели до другого класу, якщо ти. таких речей не розумієш!

— Я більше не бу-у-ду-у...— заплакав Віталік.

— Не буду... А чим раніше думав? Ото цілий місяць ні про морозиво, ні про тістечка навіть не згадує. Щоб добре запам'ятав, як ображати менших! Та й гроші за колясочку треба віддати.

Тепер, як згадає той випадок Віталік, — гірко стає на душі. А тут, як на зло, кожен зустрічний морозивом ласує, тістечко жує. Віталіку ж — скільки це? — ще вісім днів тільки слинку доведеться ковтати...

Та ось вони з мамою звертають у свою вулицю. Ну, тут кондитерських немає, а морозиво продається лише біля гастроному.

Ось уже й будинок їхній видно. Минуть оці тополі, гастроном — і вони вдома. Коли проходили повз лоток з морозивом, мама раптом притишила крок.

— То що, Віталіку, взяти тобі морозива?

Від несподіванки він аж очима закліпав. Ще ж вісім днів лишилося, він точно підрахував!

— Я думаю, — мамин голос посуворішав, — ти вже все зрозумів.

— Угу, — кивнув Віталік.

Через кілька хвилин він уже тримав у руках принадний холодний пакуночок.

— їж, чого ти?..

Ще за кілька кроків до гастроному Віталік лише мріяв про морозиво. Але зараз чомусь не квапився розгортати папір.

— Ти що — не хочеш? — здивувалася мама, і в голосі її почулася розгубленість.

Та хіба ж він колись не хотів морозива? Про це навіть смішно казати.

Віталик обережно розгорнув папір Лизнув білий пахучий брусочок. І опустив руку.

— Що, несмачне? — допитувалася мама.

— Та ні, смачне. Тільки... Не хочу я сьогодні... Нехай потім... через вісім днів.

Віталик узяв мамину руку і поклав у неї морозиво. І одразу ж йому зробилося зовсім легко і радісно на серці.

Джерело: Горбатюк В. І. Золоті кораблі: Оповідання. — К.: Веселка, 1986.